

Særtryk af artikel i tidsskriftet TENEN, sommer 1997:

Baldisholtæppet på flise-bænk i Sevilla

Karin Hoffritz har sendt TENEN en spændende oplysning om Baldisholtæppet, en af de meget berømte seværdigheder i Kunstindustrimuseet i Oslo. Tæppet er behandlet i flere publikationer, specielt af Hans Dedenkam, Baldisholtæppet, 1918,

og senest beskrevet af Aase Bay Sjøvold i Norsk billedvev, 1976. I Osloavisen AFTENPOSTEN har Sven Knudsen den 28. december 1991 skrevet om "Et norsk Mysterium i Sevilla" og det er den artikel, der skal refereres her.

På en bænk i Sevilla er det norske nationalklenodie Baldisholtæppet gengivet i keramiske fliser. Det blev opdaget, da en norsk student i 1981 satte sig på bænken. Hun er datter af Sven Knudsen, hvis mor med begejstring har vævet en kopi af det gamle norske tæppe til familiens fryd. Så motiverne var hende velkendte. Opdagelsen måtte jo medføre en nøjere granskning.

Bænken er en del af Valencias afdeling på den ibero-amerikanske udstilling, som blev holdt i Sevilla i 1929. Det mest storslåede af monumenterne, som blev rejst i den anledning, var den halvcirkelformede Plaza d'España med kanaler, flisebelagt patio og et toetages palads med søjlegange og tårne om-

kring. På patiopladsen er der 58 båse med billeder i keramiske fliser, som illustrerer vigtige historiske begivenheder i de enkelte spanske provinser. Der er tre flisebelagte bænke i hver bås, én langs bagvæggen og to, som stikker ud på hver side af den. Det er her – på bænkerne i Valencia-båsen, at de to billeder fra Baldisholtæppet er brugt. Der er ingen tvivl – det er de samme motiver, de samme farver! Baldisholt-bænken skiller sig klart ud fra bænkerne ved alle de andre provinsbåse. Der er der stort set bare benyttet blomster, fede engle og våbenskjolde.

Bagvæggen på Valencia-båsen viser Jacob I af Aragonien, Erobreren, da han i triumf drager ind i

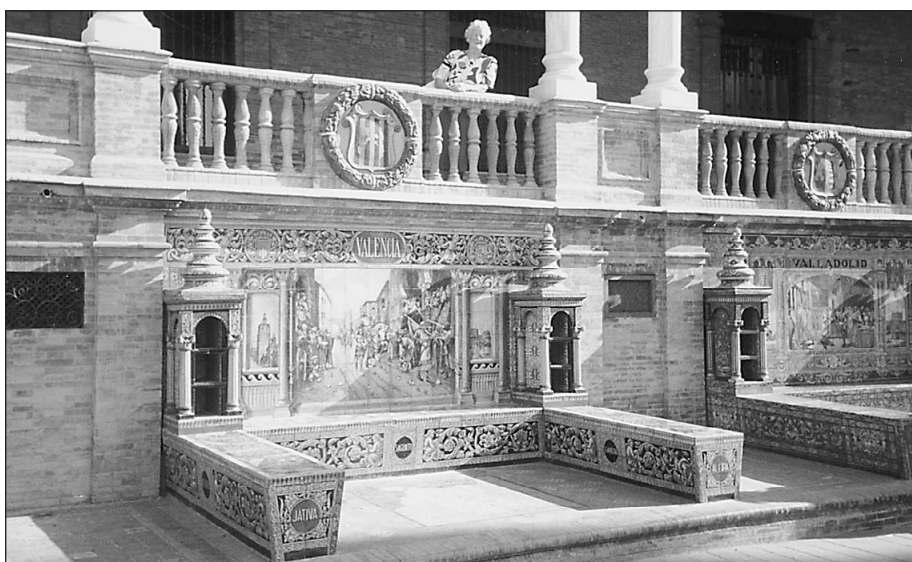

Valencia i året 1238. Et kort over Valencia-provinsen er indfældet i gulvet mellem bænkene. På siderne af bænkene står syv bynavne fra provinsen. Fliserne i bagvæggen er signeret E. Orce, og det fremgår at de er lavet på en fabrik ved navn J. Tova de Allvila.

*

I 1879 nedrev man stavkirken på Baldishol, som ligger på halvøen

Nes mellem Gjøvik og Hamar i Norge. Under nedrivningen gjorde man et sensationelt fund. Et fragment af et stort, meget gammelt billedtæppe kom til syne. Det er udført i gobelinvævning – antagelig i perioden 1180 og 1250 og anses for at være et professionelt arbejde. Om det er fremstillet i Norge eller et andet sted i Vesteuropa synes ikke muligt at afgøre. Motiverne illu-

strerer månederne april og maj. Der kendes tilsvarende motiver fra middelalderen. Tæppefragmentet måler 203 × 118 cm og man forestiller sig, at billedtæppet oprindeligt har hørt til i domkirken i Hamar. I 1887 kom fragmentet til Kunstindustrimuseet i Oslo.

*

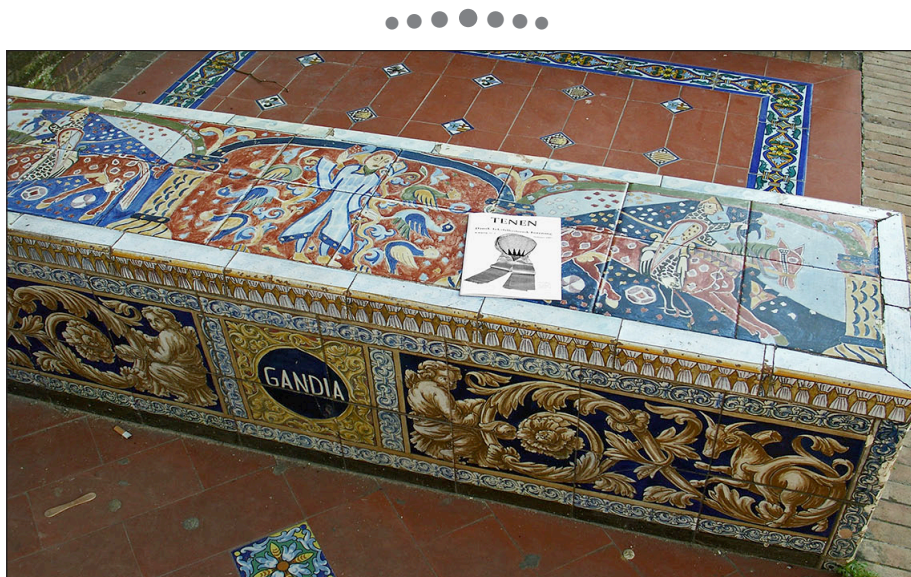
Problemet om forbindelsen mellem tæppet og bænkenes motiv har selv sagt optaget Sven Knudsen og familien, og der er fremsat forskellige muligheder: Enten er bænkenes motiv kopieret fra tæppet eller også må bæk og tæppe have et fælles middelalderligt ophav – som ikke er kendt!

Sven Knudsen har modtaget nogle få reaktioner på avisartiklen, blandt andet én, som fortæller, at der i en borg i Jaen i Spanien også findes et tæppe i mål 238 × 238 cm. Det er den samme rytter, som ses på Baldisholtæppet, der er motivet. Dog har spydet fået en spids og hestens genitalier er fjernet. Det vides, at dette tæppe er indkøbt midt i 1960'erne; men producenten er desværre ikke kendt.

Forbindelsen mellem Baldisholtæppet og de spanske varianter er ikke afsløret endnu ...

Hanne Frøsig Dalgaard – 1997

Foto: Karin Hoffritz

Postkort fra Andalusien: Tidsskriftet *TENEN* læses viden om – her ses det efterladt på én af de keramikbænke, som kranser Spanienspladsen i Sevilla i Sydspanien. Det er et ældre nummer af bladet, hvilket viser, at vor læser må have haft et særligt ærinde. I sommernummeret 1997 er der nemlig en artikel om den mystiske bænkedekoration, hvor der er brugt motivet fra Baldisholtæppet, som er fra middelalderen og hænger i Kunstindustrimuseet i Oslo. Hvordan motivet er havnet i Sevilla er uopklaret og decorationen er lidt underlig, fordi alle de øvrige 114 bænke er dekoreret med stiliserede blomster og blade.

Vibeke og Frits Lilbæk- påske 2006